

Protokół

II posiedzenie Podkomitetu do spraw stosowania Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej we wdrażaniu perspektywy finansowej 2021–2027

Data spotkania: 25 marca 2026 r.

Miejsce spotkania: Centrum Konferencyjne West Gate, Warszawa

Forma spotkania: stacjonarna

Otwarcie posiedzenia

Drugie posiedzenie Podkomitetu ds. stosowania Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej we wdrażaniu perspektywy finansowej 2021–2027 zostało otwarte przez **Panią Ministrę Monikę Sikorę** - Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Współprzewodniczącą Podkomitetu. W trakcie otwarcia przedstawiono krótkie wprowadzenie dotyczące zagadnień praworządności oraz Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Obradom przewodniczyła Pani Karolina Dreszer-Smalec, Przewodnicząca Podkomitetu.

Kwestie formalne i organizacyjne

Pani Karolina Dreszer-Smalec przedstawiła propozycję przebiegu obrad oraz zwróciła się do obecnych z prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag lub propozycji uzupełnień. Agenda spotkania została przekazana wszystkim członkom w korespondencji mailowej z wyprzedzeniem zgodnie z zapisami Regulaminu Podkomitetu. Wobec braku uwag porządek obrad, stanowiący **załącznik nr 1** do protokołu, został przyjęty w niezmienionej formie.

W posiedzeniu Podkomitetu wzięło udział łącznie 65 osób, w tym członkowie, zastępcy oraz uczestnicy zgłoszeni do udziału przez członków i zastępców, a także obserwatorzy oraz przedstawiciele sekretariatu Podkomitetu ds. stosowania KPP.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Do głosowania uprawnionych było 39 osób, w tym 14 członków i 23 zastępców oraz dwie osoby miały prawo głosu z upoważnienia na podstawie §3 ustęp. 6 Regulaminu. Lista osób biorących udział w posiedzeniu stanowi **załącznik nr 2** do protokołu.

Przewodnicząca przypomniała zasady udziału w pracach Podkomitetu, w tym role członków, zastępców i obserwatorów, procedurę głosowania oraz zasady dotyczące quorum.

Przedstawiono również zasady korzystania z mandatów do głosowania oraz omówiono cele i priorytety Podkomitetu.

Podkreślono, że celem Podkomitetu jest zapewnienie, aby perspektywa finansowa Unii Europejskiej była wdrażana w sposób gwarantujący rzeczywiste przestrzeganie Karty Praw Podstawowych oraz zasad równości, nie tylko na poziomie deklaratywnym, lecz również w praktyce realizacji projektów.

Poinformowano, że w ramach działania Podkomitetu powołano dwie tematyczne grupy robocze, przedstawiono plan ich prac oraz zaproszono członków i zainteresowane osoby do dołączania do grup oraz aktywnego udziału.

Przebieg posiedzenia

Pani Bogna Czałczyńska, przewodnicząca grupy ds. modelu standardów wdrażania praw człowieka w projektach unijnych, wprowadziła do tematu, podsumowała dotychczasowe prace grupy tematycznej oraz przedstawiła cele i plany działania na rok 2026.

Następnie odbyły się prezentacje zespołu ds. modelu standardów wdrażania praw człowieka w projektach unijnych:

- **Narzędzia do autodiagnozy dla wnioskodawców** – **Pani Bogna Czałczyńska** przedstawiła koncepcję funkcjonowania narzędzia w trzech warstwach: podstawa prawna, struktura narzędzia oraz ścieżka edukacyjna. Zaproponowano opracowanie dwóch narzędzi autodiagnozy: jednego dla podmiotów władzy publicznej (np. jednostek samorządu terytorialnego), zobowiązanych do bezpośredniego stosowania KPP, oraz drugiego dla pozostałych wnioskodawców i podmiotów oceniających wnioski (tzw. barometry różnorodności).

Załącznik nr 5 – prezentacja Bogna Czałczyńska Narzędzia Autodiagnozy

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **Prezentacja Pani Ewy Puskiewicz** – Przedstawiono projekt partnerski miasta Sopot, obejmujący opracowanie autodiagnozy dla jednostek samorządu terytorialnego. Prelegentka zaprezentowała self-assessment tool, oparte na 20 elementach Ram Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej dla Miast Praw Człowieka, pogrupowanych w trzy obszary tematyczne: podstawy, struktury oraz narzędzia.

Omówiono kluczowe elementy realizacji Karty Praw Człowieka, w tym w szczególności: przyjęcie deklaracji przestrzegania praw człowieka, wyznaczenie osoby odpowiedzialnej, powołanie komórki organizacyjnej ds. praw człowieka, utworzenie organu konsultacyjnego, rozwijanie partnerstw, określenie metod wdrażania, uwzględnianie zagadnień praw człowieka w procesach budżetowych i zamówieniach publicznych, opracowanie lokalnego planu działania, a także prowadzenie monitoringu, ewaluacji oraz działań komunikacyjnych i współpracy.

Wskazano na potrzebę dostosowania narzędzia do specyfiki i możliwości mniejszych jednostek samorządu terytorialnego. Na zakończenie zaproszono uczestników do udziału w warsztatach, które odbędą się w Sopocie.

Załącznik nr 6 – prezentacja Ewy Puskiewicz

- **Dostępność społeczna** – **Pani Mirosława Makuchowska** oraz **Pani Aleksandra Niżyńska** przedstawiły standardy dostępności dla grup narażonych na wykluczenie i dyskryminację oraz koncepcję uniwersalnego, cyfrowego narzędzia autodiagnozy. Wprowadzono pojęcie „dostępności społecznej” (uwzględnianie grup narażonych na dyskryminację w całym cyklu programowania) oraz podejście dual approach (działania uniwersalne i dedykowane). Zaproponowano zastosowanie metody Human Rights Impact Assessment jako jakościowej analizy wpływu na grupy narażone. Przedstawiono etapy tej analizy: identyfikację różnic w sytuacji grup, barier oraz formułowanie rekomendacji działań wyrównujących dostęp. Wskazano również na konieczność prowadzenia analiz sektorowych (np. transport, edukacja, zdrowie). **Pani Aleksandra Niżyńska** zaproponowała opracowanie prostego, interaktywnego kwestionariusza wspierającego dobór narzędzi wdrożeniowych, celem zapewnienia zgodności z zasadami horyzontalnymi.

Załącznik nr 7 – prezentacja Mirosławy Makuchowskiej

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Załącznik nr 8 – prezentacja Aleksandry Niżyńskiej

- **Budżetowanie równościowe jako proces projektowy** – w imieniu nieobecnej Pani Alicji Wejdner-Cichy temat został omówiony przez **Panią Bognę Czałczyńską**. Przedstawiono założenia i plan działań, obejmujący m.in. mapowanie istniejących rozwiązań, wybór metodologii oraz działania szkoleniowe.

Załącznik nr 9 - prezentacja Bogna Czałczyńska Budżetowanie Równościowe

- **Ekspertyzy i ewaluacja zasad równościowych** – Pani Anna Bizub-Jechna przedstawiła różne podejścia do ewaluacji (ewaluacje dedykowane oraz analizy w ramach ewaluacji programów), wskazując na zróżnicowany poziom zaawansowania prac w regionach i instytucjach zarządzających.

Poruszono również kwestię dostępności cyfrowej materiałów oraz zaproponowano opracowanie jednolitego szablonu prezentacji.

Pani Bogna Czałczyńska zgłosiła postulat przeprowadzenia meta-analizy oraz podjęcia współpracy z Krajową Jednostką Ewaluacyjną.

W ramach kolejnego punktu agendy Pani Katarzyna Heba, przewodnicząca grupy ds. Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami (KPON), przedstawiła plan pracy grupy na rok 2026 oraz omówiła znaczenie konwencji i jej kluczowych zasad, takich jak godność, niedyskryminacja, prawo do edukacji włączającej, prawo do pracy oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości.

Załącznik nr 10 - Prezentacja Pani Katarzyny Heby

Przewodnicząca grupy poprosiła Panią Monikę Lewandowską o wsparcie prezentacji oraz odniesienie się do prac grupy.

Pani Monika Lewandowska wskazała m.in. na potrzebę podejścia przekrojowego oraz zwróciła uwagę na ryzyka związane z regresją w ochronie praw osób z niepełnosprawnościami.

Omówienie projektu uchwały i głosowanie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

W kolejnym etapie posiedzenia omówiono projekt uchwały w sprawie bezpośredniego uwzględnienia warunku przestrzegania KPON oraz zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, w Wieloletnich Ramach Finansowych UE na lata 2028–2034.

Przedstawiono projekt uchwały wraz z załącznikiem opisującym skutki braku odniesień do KPON. Po jego odczytaniu przeprowadzono dyskusję redakcyjną dotyczącą treści, języka oraz adresatów uchwały. Po wprowadzeniu poprawek przez **Pana Tomasza Przybysz-Przybyszewskiego** zgłoszonych przez uczestników posiedzenia Przewodnicząca upewniła się, że stwierdzono ważność posiedzenia i kworum. Przeprowadzono wówczas głosowanie nad projektem uchwały w pełnej wersji. Określono adresatów tzn. Komisja Europejska, Parlament Europejski i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

W głosowaniu wzięło udział 36 osób, w tym 25 osób oddało głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 11 głosów wstrzymujących się.

Uchwała została przyjęta zgodnie z zapisem Regulaminu.

Uchwała stanowi **załącznik nr 3** (wersja polska) oraz **załącznik nr 4** (wersja angielska uchwały – przetłumaczona po posiedzeniu).

Następnie **Pan Przemysław Herman**, Zastępca Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, przedstawił prezentację dotyczącą aktualizacji wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w funduszach unijnych na lata 2021–2027.

W swojej wypowiedzi skoncentrował się przede wszystkim na przebiegu procesu konsultacji, w mniejszym stopniu odnosząc się do ich wyników. Przedstawił podmioty zaangażowane w proces konsultacyjny oraz scharakteryzował zakres i charakter zgłaszanych uwag.

Wskazał ponadto, że w toku prac eksperckich podjęto już zagadnienia związane m.in. z dostępnością, w tym wykorzystaniem alfabetu Braille’a, a także omówiono inne kwestie dotyczące wdrażania zasad równościowych.

Załącznik nr 11 – Przemysław Herman - prezentacja

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

W kolejnym punkcie **Pani Renata Calak**, Dyrektor Departamentu Strategii w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, przedstawiła prezentację dotyczącą aktualnego stanu prac nad programowaniem przyszłej perspektywy finansowej.

W swojej wypowiedzi omówiła proces negocjacji rozporządzeń unijnych, wskazując na rolę raportów krajowych oraz mechanizmu semestru europejskiego. Przedstawiła również ramy czasowe prowadzonych prac, obejmujące przygotowanie Planu Partnerstwa do połowy roku następnego.

Pani Dyrektor zwróciła uwagę na planowane zmiany metodologiczne, w tym zwiększony nacisk na osiąganie rezultatów i stosowanie wskaźników, koncentrację interwencji, integrację polityk oraz rosnącą rolę instrumentów zarządzanych centralnie. Odnosząc się do przykładu Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, wskazała na potrzebę uporządkowania zakresu odpowiedzialności poszczególnych poziomów zarządzania, podkreślając konieczność dostosowania odpowiedzialności do faktycznego zakresu realizowanych działań.

Przedstawiła także wstępne priorytety przyszłej perspektywy, obejmujące: konkurencyjność zewnętrzną Polski, spójność wewnętrzną, transformację energetyczną, odporność i bezpieczeństwo, a także demokrację, ochronę wartości oraz sprawność instytucjonalną.

Ponadto omówiła procedurę przygotowania Planu Partnerstwa, wskazując na powołanie zespołu roboczego, rozpoczęcie prac oraz przedstawiając harmonogram ich realizacji.

Załącznik nr 12 – prezentacja Pani Renaty Calak

Podsumowanie i rekomendacje

Na zakończenie posiedzenia Przewodnicząca Podkomitetu, **Pani Karolina Dreszer-Smalec**, zainicjowała dyskusję dotyczącą zgodności Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP) oraz Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami (KPON) na poziomie zasad horyzontalnych. Po przeprowadzonej wymianie opinii dokonano podsumowania obrad.

W toku posiedzenia wypracowano następujące rekomendacje:

- przeprowadzenie walidacji oraz pilotażu narzędzi autodiagnozy, wraz z opracowaniem dedykowanej ścieżki edukacyjnej,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- przygotowanie standardów (list kontrolnych) dla różnych typów projektów,
- uwzględnienie analiz sektorowych i terytorialnych w procesie programowania,
- wzmocnienie odniesień do KPON w dokumentach programowych oraz w działaniach prowadzonych na poziomie krajowym i europejskim.

Przewodnicząca poinformowała, że przyjęta uchwała zostanie przekazana właściwym instytucjom, a jej treść – wraz z pozostałymi dokumentami – zostanie przetłumaczona i udostępniona członkom Podkomitetu. Podkreślono również, że prace grup roboczych będą kontynuowane.

Kolejne posiedzenie Podkomitetu planowane jest na czerwiec lub wrzesień 2026 r., w zależności od postępu prowadzonych prac.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

